

Školenie ubytovaných

o ochrane pred požiarmi a bezpečnosti a ochrane zdravia

1. Ochrana pred požiarmi

Spracované v súlade s ustanoveniami vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov a interných predpisov STU.

Obsah a rozsah školenia ubytovaných o ochrane pred požiarmi:

A. oboznámenie sa so všeobecnými požiadavkami ochrany pred požiarmi v objektoch a v priestoroch ŠDaJ STU v Bratislave

Požiar je každé nežiaduce horenie, pri ktorom vznikajú škody na majetku, životnom prostredí alebo ktorého následkom je usmrtená alebo zranená fyzická osoba alebo uhynuté zviera; požiar je tiež nežiaduce horenie, pri ktorom sú ohrozené životy alebo zdravie fyzických osôb, zvieratá, majetok alebo životné prostredie.

Pomoc pri zdolávaní požiaru:

Každý je povinný v súvislosti so zdolávaním požiaru:

- a) vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb,
- b) uhasiť požiar, ak je to možné, alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,
- c) ohlásiť bez zbytočného odkladu na ohlasovňu požiarov v objekte, resp. priamo na príslušnú hasičskú jednotku – Hasičský a záchranný útvar hl. mesta SR Bratislavy zistený požiar, alebo zabezpečiť jeho uhasenie,
- d) poskytnúť hasičskej jednotke osobnú pomoc na výzvu veliteľ'a zásahu, veliteľ'a hasičskej jednotky alebo obce.

Ohlasovňa požiarov

je zriadená na každej vrátnici v objektoch študentských domovov (ďalej len ŠD) a je viditeľne označená nápisom OHLASOVŇA POŽIAROV.

Povinnosti zamestnancov a ubytovaných v prípade vzniku požiaru sú vymedzené **v Požiarne poplachových smerniciach** a organizáciu evakuácie osôb z objektov zasiahnutých alebo ohrozených požiarom upravuje **Požiarny evakuačný plán**.

Táto dokumentácia, ako aj aktuálny zoznam členov protipožiarnej hliadky, je umiestnená na vhodných miestach objektov tak, aby bola čitateľná, viditeľná a trvalo prístupná všetkým osobám a tiež na jednotlivých ohlasovniach požiarov ŠD.

Povinnosťou ubytovaných, ako aj osôb, ktoré sa zdržiavajú v priestoroch a objektoch ŠD STU v Bratislave je:

- a) dodržiavať vyznačené zákazy, plniť príkazy a pokyny týkajúce sa ochrany pred požiarmi,
- b) oznámiť bez zbytočného odkladu vznik požiaru,
- c) umožniť orgánom štátneho požiarneho dozoru vykonanie potrebných úkonov pri zisťovaní príčin vzniku požiarov a tiež pri výkone komplexných, resp. tematických požiarnych kontrol.

Spôsob vyhlasovania požiarneho poplachu:

Zamestnanec, alebo ubytovaný, ktorý spozoruje požiar je povinný požiar uhasiť dostupnými prostriedkami. Pokiaľ to nie je v jeho silách a schopnostiach, alebo je požiar v rozsiahlom štádiu urýchlene oznamuje požiar na ohlasovňu požiarov v objekte osobne, telefonicky, alebo tlačidlom hlásičom. Ohlasovňa požiarov vyhlasuje požiarneho poplachu pre osoby v ohrozených priestoroch domácim rozhlasom hlásením „**HORI**“.

Povinnosti zamestnancov a ubytovaných pri vzniku požiaru vyplývajúce z Požiarneho poplachového smerníc a Požiarneho evakuačného plánu:

Po vyhlásení požiarneho poplachu je potrebné:

- a) vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb,
- b) ohlásiť vznik požiaru osobne, telefonicky tlačidlom hlásičom na ohlasovňu požiarov, vrátnicu – v objekte v ktorom vznikol požiar,
- c) odstrániť do bezpečnej vzdialenosti horľavé materiály,
- d) prísť k likvidácii požiaru dostupnými prostriedkami - prenosnými hasiacimi prístrojmi, alebo pomocou požiarneho vodovodu - hydrantu,
- e) na požiadanie vedúceho protipožiarnej hliadky alebo veliteľa zásahu hasičskej jednotky poskytnúť osobnú resp. vecnú pomoc,
- f) pri privolaní jednotky Hasičského a záchranného útvaru hl. mesta SR Bratislavy ohlásiť:
 - číslo telefónu, z ktorého sa požiaru ohlasuje,
 - meno osoby, ktorá hlási vznik požiaru,
 - názov a adresu objektu, v ktorom vznikol požiar,
 - o aký druh požiaru sa jedná, ostať na mieste odkiaľ sa volá a počkať na spätné overenie.
- g) urýchlene opustiť objekt, ak je ohrozený jeho život alebo zdravie.

Evakuácia z ohrozených objektov:

- a) evakuácia osôb z objektu zasiahnutého alebo ohrozeného požiarom sa vykonáva za pomoci privolaných zamestnancov v pracovnej dobe, v mimopracovnom čase pomocou službukonajúcich vrátnikov v smere vyznačených evakuačných ciest cez chodby na jednotlivých podlažiach, schodiská a cez chodby resp. vestibuly podlaží objektov s východmi na voľné priestranstvo,
- b) spôsob evakuácie: prebehne súčasná evakuácia samostatným odchodom, vyvedením, podľa potreby pomocou požiarneho vysokozdvížných plošín a požiarneho rebríkov jednotky HaZÚ hl. mesta SR Bratislavy,
- c) po vyhlásení požiarneho poplachu je zakázané vracat' sa do izieb a priestorov objektov ohrozených požiarom až do odvolania,
- d) materiál a osobné veci je možné evakuovať len na základe pokynu riadiaceho evakuácie alebo veliteľa zásahu,
- e) po opustení priestorov pri evakuácii je potrebné zotrvať na určenom mieste a neprekážať pri požiarnej zásahu,
- f) do priestorov objektu je možné vstúpiť po zásahu až na základe pokynu zodpovedného zamestnanca ŠD,
- g) pri zdravotných ťažkostiach následkami účinkov požiaru je potrebné informovať riadiaceho evakuácie, ktorý zabezpečí prvú pomoc.

Dôležité telefónne čísla:

Integrovaný záchranný systém SR	112
Hasičská a záchranná služba	150
Záchranná zdravotná služba	155
Polícia	158

B. výklad o nebezpečenstve vzniku požiaru charakteristickom pre ŠD STU

V súlade so zákonom NR SR č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov a ubytovacím poriadkom je v ŠD STU zakázané:

- fajčiť alebo používať otvorený oheň v objektoch a priestoroch ŠD,
- vypalovať porasty bylín, kríkov a stromov v areáli ŠD,
- zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu,
- poškodzovať, zneužívať alebo sťažovať prístup k prenosným hasiacim prístrojom, požiarным vodovodom - hydrantom,
- poškodzovať zariadenie elektrickej požiarnej signalizácie EPS a domáceho rozhlasu,
- poškodzovať dokumentáciu ochrany pred požiarimi, ktorá je rozmiestnená na jednotlivých podlažiach ŠD (Požiarno poplachové smernice, Požiarne evakuačný plán, piktogramy, značenie únikových ciest),
- poškodzovať núdzové osvetlenie,
- vyvolať bezdôvodne požiarne poplach, privolať bezdôvodne hasičskú jednotku, alebo zneužiť linku tiesňového volania.

K rýchlej likvidácii vznikajúceho požiaru slúžia **požiarno-technické zariadenia** – prenosné hasiace prístroje a požiarne vodovody - hydranty.

V záujme vlastnej bezpečnosti je dôležité oboznámenie sa:

- s rozmiestnením prenosných hasiacich prístrojov a so spôsobom ich použitia,
- s rozmiestnením požiarnych vodovodov - hydrantov a so spôsobom ich použitia,
- s rozmiestnením spojovacích prostriedkov, tlačidiel EPS.

Hasiace prístroje sú rozmiestnené na jednotlivých podlažiach objektov ŠD pri vstupoch do objektov a na vrátnicách – ohlasovniach požiarov. Stanoviská prenosných hasiacich prístrojov sú označené piktogramom.

Na hasiacom každom prenosnom hasiacom prístroji je uvedený návod na použitie a určenie triedy požiaru na ktorý je vhodný, resp. používa.

V ŠD STU sú v najväčšej miere rozmiestnené tieto druhy hasiacich prístrojov:

Práškový PHP

Používa sa na hasenie požiarov triedy A, B, C.

Nepoužívať na hasenie požiaru triedy D a nedoporučuje sa hasiť stroje a prístroje citlivé na prach (výpočtová technika - serverovne, telefónne ústredne...). Prístroj pri hasení neatáčať hore dnom, došlo by k úniku výtlačného plynu. Práškové hasiace prístroje sú vhodné na hasenie všetkých typov požiarov – pevných, kvapalných, plynných a horľavých látok pod vplyvom elektrického prúdu. Nesmú sa však s ním hasiť ľahké alkalické kovy a ich zliatiny, horľavé kovy a jemná mechanika či elektronika. Hasiaci prášok sa však ťažko odstraňuje napr. z elektronických zariadení. Do činnosti sa uvádza po vytiahnutí poistky pomocou pákovej spúšte.

Vodný PHP

Používa sa na hasenie požiarov triedy A. Vhodný na hasenie: Pevné látky horiace plameňom alebo tlejúce (okrem kovov), napríklad drevo, papier, slama, uhlie, textil, guma, plasty, potraviny. Kvapalné látky horiace plameňom a rozpustné vo vode (napríklad alkoholy, aldehydy, ketóny). Nevhodný na hasenie: farieb, lakov, tukov, voskov, horľavých plynov. Do činnosti sa uvádza po vytiahnutí poistky pomocou pákovej spúšte, nárazníkovou armatúrou. Prístroj pri hasení neotáčať hore dnom, došlo by k úniku výtlačného plynu.

CO₂ - Snehový PHP

Používa sa na hasenie požiarov triedy B a C a elektrických zariadení všetkých druhov pod napätím. Snehové hasiace prístroje majú široké uplatnenie napr. na hasenie elektroniky, výpočtovej techniky, rozvodní, potravín, horľavých plynov, kvapalín aj tuhých látok a horiacich kovov. Je vhodný aj na hasenie elektrických zariadení pod el. prúdom. Nesmú sa ním však hasiť sypké látky, práškovitých horľavín a horľavých alkalických kovov, tuhé látky typu dreva, textílií či uhlia. Do činnosti sa uvádza po vytiahnutí poistky pomocou pákovej spúšte alebo rýchlym otvorením uzatváracieho ventilu. Skvapalnený oxid uhličitý sa skladuje v tlakových nádobách pod tlakom až 16MPa, pri vypúšťaní sa ochladzuje, pričom asi 20% sa mení na tuhú fázu, tzv. suchý ľad o teplote -78,5°C. Pri hasení hrozí akútne riziko omrzlín, kvôli nízkej teplote hasiacej zmesi.

Požiarne vodovody - hydranty

Hydrantové zariadenie sa skladá z: hydrantovej skrine, hadice max. 20m dlhej, uzatvárateľnej prúdnice, uzatváracieho ventilu a pevnej polospojky. Hydranty sú rozmiestnené na jednotlivých podlažiach objektov ŠD. Nástenný hydrant je označený príslušným piktogramom. Skrinky požiarneho hydrantu sú uzamknuté. Kľúče od zámok sú uložené na vrátnicach. Po otvorení skrinky roztiahneme hadicu do blízkosti miesta požiaru. Po otvorení ventilu a následnom pustení vody do hadice a otvorením prúdnice vykonáme hasebný zásah. Požiarnym hydrantom hasia minimálne 2 osoby. Hasiť je možné až po vypnutí elektrickej energie.

POZOR! Elektrické zariadenia pod napätím nehasiť vodou.

Spojovacie prostriedky sú umiestnené na ohlasovniach požiarov t.j. vrátnicach objektov ŠD:

Hlavné vypínače elektrických zariadení a uzávery vody sú označené bezpečnostným označením: Hlavný VYPÍNAČ, POZOR ELEKTRICKÉ ZARIADENIE, Hlavný UZÁVER VODY, PLYNU.

Dokumentácia rozmiestnenia hlavných vypínačov elektrickej energie a uzáverov vody a plynu je uložená na ohlasovniach požiarov. Vypínať hlavné uzávery môžu len oprávnené osoby.

2. Bezpečnosť a ochrana zdravia

Spracované v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov a interných predpisov STU.

Opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

A. Ubytovaný je povinný dodržiavať:

- a) povinnosti a zákazy vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia. Zo zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene

- a doplnení niektorých zákonov dodržiavať zásady bezpečného správania sa, zásady ochrany zdravia a zásady bezpečnej práce.
- b) zákaz fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom vo všetkých vnútorných a vonkajších priestoroch objektov. Porušenie tohto zákazu sa považuje za ubytovací priestupok, na základe ktorého vedenie ŠD STU vyvodí voči ubytovanému dôsledky v súlade s ubytovacím poriadkom.
 - c) zákaz držať a užívať omamné látky a psychotropné látky v objektoch aj areály,
 - d) rešpektovať a dodržiavať bezpečnostné a zdravotné označenia, ktoré sa vzťahujú na konkrétny predmet, činnosť alebo situáciu a poskytujú pokyny alebo informácie potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa potreby prostredníctvom značky, piktogramu, symbolu a farby. Značky sa používajú na označenie zákazu, výstrahy, príkazu, na označenie núdzových východov a únikových ciest a na umiestnenie a označenie prostriedkov prvej pomoci, ako aj na umiestnenie prostriedkov na hasenie požiarov,
 - e) zákaz vstupovať do priestoru, zdržiavať sa v priestore a vykonávať činnosti, ktoré by mohli bezprostredne ohroziť jeho život alebo zdravie a zákaz vstupovať na strechy a terasy objektov,
 - f) dodržiavať zásady bezpečnej práce na elektrických zariadeniach:
 - za elektrické zariadenie sa považuje zariadenie na premenu akejkoľvek energie na elektrickú energiu,
 - prenos elektrickej energie, premenu elektrickej energie na inú energiu, t. z. neprenosné, pripevnené, prenosné a zariadenia držané v ruke (ďalej len elektrické zariadenie).

B. Ubytovaným je zakázané:

- zákaz používania nepovolených tepelných elektrických spotrebičov predovšetkým variče, el. špirály, ohrievače a iné,
- zasahovať do akéhokoľvek elektrického zariadenia s výnimkou zariadení pripojených na bezpečné napätie alebo bezpečný prúd,
- pracovať na nekrytých živých častiach elektrického zariadenia a dotýkať sa týchto častí priamo alebo akýmkoľvek predmetom,
- vyradovať z činnosti bezpečnostné, ochranné a poistné zariadenia,
- ovládať elektrické zariadenie nebezpečným spôsobom,
- používať a opravovať chybné a poškodené elektrické zariadenia.

C. Povinnosťou ubytovaných je:

- pri obsluhu elektrických zariadení postupovať podľa návodu a inštrukcií vydaných výrobcom a podľa stanovených pokynov,
- starať sa o to, aby elektrické zariadenia neboli preťažované alebo poškodzované, aby elektrické zariadenia a rozvody boli vždy voľne prístupné a nezaložené, aby z ich blízkosti boli odstránené ľahko aj ťažko zápalné horľavé látky a predmety ohrozujúce elektrické zariadenia a rozvody mechanickým, tepelným, chemickým a iným poškodením,
- ihneď odpojiť chybné elektrické zariadenia a závalu zaznamenať v knihe závad na vrátnici (za chybné sa považuje zariadenie napr. s poškodenou izoláciou, páchnuce po spálení, dymiace, neobvykle hlučné, s nárazovým chodom, silným hučaním, trhavým rozbehom, iskriace).

Zaväzujem sa, že:

- budem sa riadiť ubytovacím poriadkom ŠD STU,
- budem dodržiavať predpisy a opatrenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany pred požiarmi,
- budem si počínať tak, aby som svojim konaním neohrozil/a/ život a zdravie sebe ani iným,
- budem sa vždy riadiť základnými pravidlami bezpečnej práce a bezpečného správania sa a tak predchádzať úrazom,
- budem používať len povolené a bezchybné elektrické spotrebiče,
- ak zistím nedostatok, ktorý by mohol ohroziť bezpečnosť alebo zdravie, bezodkladne to oznámim službe na vrátnici,
- nebudem fajčiť ani manipulovať s otvoreným ohňom v priestoroch objektov,
- v kuchynke nenechám bez priameho dozoru zapnuté žiadne spotrebiče a budem rešpektovať zákaz používania nepovolených elektrických spotrebičov (variče, ohrievače.....) na izbách,
- oboznámim sa požiarnymi poplachovými smernicami, požiarnym evakuačným plánom, ktoré sú umiestnené na dostupných miestach. V prípade vzniku požiaru sa budem riadiť ich pokynmi a nebudem ich poškodzovať,
- nebudem poškodzovať vecné prostriedky ochrany pred požiarmi – prenosné hasiace prístroje, požiarné vodovody a núdzové osvetlenie, zariadenie EPS,
- ak spozorujem v objekte požiar, pokúsim sa požiar uhasiť, ak to nie je možné, vyhlásim požiarny poplach volaním „HORÍ“ alebo bezodkladne požiar ohlásim na ohlasovňu požiarov - určené vrátnice v objektoch ŠD STU, resp. priamo na linky tiesňového volania **150** alebo **112**.

Vypracoval: **Bc. Roman Valachovič**
Bezpečnostný technik, technik PO

Schválil: **Ing. František Hulík**
riaditeľ ÚZ ŠDaJ STU

Príloha:
telefónne čísla a značky

Telefónne čísla ohlasovní požiarov v ŠD STU (vrátnice – ohlasovne požiarov)

Študentský domov	Telefónne číslo
ŠD JURA HRONCA vrátnica ŠD, Bernolákova 1, BA	0918 664 030
ŠD NIKOSA BELOJANISA vrátnica ŠD, Wilsonova 6, BA	0918 664 031
ŠD MÝTNA recepcia hotela AKADEMIK, Vazovova 1, BA	0918 664 027
ŠD MLADÁ GARDA vrátnica ŠD, Račianska 103, BA	0918 664 020
ŠD MLADOSŤ vrátnica ŠD (A-B bloky), Staré Grunty 53, BA	0918 664 050
ŠD MLADOSŤ vrátnica ŠD (C-D bloky), Staré Grunty 53, BA	0918 664 051
ŠD DOBROVIČOVA vrátnica ŠD, Dobrovičova 14, BA	0918 664 067
ŠD SVORADOV vrátnica ŠD, Svoradova 13, BA	0918 664 041

Dôležité telefónne čísla

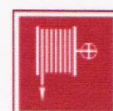
Integrovaný záchranný systém	112
Hasiči - HaZÚ hl. m. SR Bratislavy	112, 150
Záchranná zdravotná služba	112, 155
Polícia	112, 158
Elektrárne	0800 111 567
Plynárne	0850 111 727
Vodárne	0800 121 333

Záchranné a požiarne značky

ohlasovňa požiarov

stanovisko hasiaceho prístroja

požiarny vodovod - hydrant

miesto prvej pomoci

úniková cesta

směr na dosiahnutie bezpečia